

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Zagreb

KLASA: 041-01/23-03/42
URBROJ: 613-03-23-10
Zagreb, 16. studenoga 2023.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Stranka
demokratske akcije
Hrvatske
za 2022.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2022.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	13
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2022.	15
	Provedba naloga i preporuka	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Stranke demokratske akcije Hrvatske (dalje u tekstu: Stranka) za 2022.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2022. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Rashodi u iznosu od 16.301,00 kn, koji se odnose na računovodstvene usluge za razdoblje od siječnja do prosinca 2021. u iznosu od 12.750,00 kn, reprezentaciju iz travnja i studenoga 2021. u iznosu od 1.781,00 kn te usluge studentskog servisa za prosinac 2021. u iznosu od 1.770,00 kn, evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2022., a trebalo ih je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima za 2021., prema računovodstvenom načelu nastanka događaja.

Rashodi za naknade troškova službenih putovanja ostvareni su u iznosu od 13.993,00 kn, na temelju deset putnih naloga. Za službeno putovanje člana odbora Stranke iz Pule u Zagreb u veljači 2022. izdan je putni nalog prema kojemu su obračunani i isplaćeni troškovi službenog puta u iznosu od 1.946,00 kn, a odnose se na naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe u iznosu od 1.100,00 kn, trošak najma vozila u iznosu od 500,00 kn te cestarine u iznosu od 346,00 kn. Na putnom nalogu naveden je naziv pravne osobe od koje je vozilo uzeto u najam, ali uz putni nalog nije priložen račun iz kojeg bi bilo vidljivo da je poslovni događaj nastao niti je navedena marka vozila te početno i završno stanje brojila. Iz navedenog proizlazi da je pri obračunu troškova službenih putovanja istovremeno izvršeno obračunavanje troškova najma vozila i naknade za korištenje privatnog automobila za službene svrhe, što nije opravdano. Knjigovodstvene isprave (ulazni računi) na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju u iznosu od 11.893,00 kn ne sadrže svrhu ugošćivanja ni podatke o korisnicima usluga reprezentacije.

Popis imovine i obveza na 31. prosinca 2022. je obavljen, ali nije cjelovit. Potraživanja koja su u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 64.988,00 kn te obveze u iznosu od 15.028,00 kn nisu popisani pojedinačno prema kupcima i dobavljačima te računima na temelju kojih su evidentirani. Također, Stranka koncem godine s kupcima i dobavljačima nije uskladila podatke o potraživanjima i obvezama (izvodi otvorenih stavaka). Zbog navedenog nije postignuta osnovna svrha popisa, a to je usklađenje knjigovodstvenog stanja s popisom utvrđenim, odnosno stvarnim stanjem.

Bilješke uz Bilancu ne sadrže pregled ugovornih odnosa i sudskih sporova koji su u tijeku, koji mogu postati obveza ili imovina (u Bilanci na dan 31. prosinca 2022. u izvanbilančnim zapisima iskazana je kupoprodajna vrijednost poslovne zgrade za koju se vodi sudski postupak). Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima ne sadrže razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u ostvarenju pojedinih prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Utvrđeno je da su manje ostvareni ostali nespomenuti prihodi za 26.729,00 kn ili 99,9 %; prihodi po posebnim propisima nisu ostvareni, a u prethodnoj godini ostvareni su u iznosu od 9.057,00 kn; rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja nisu ostvareni, a u prethodnoj godini ostvareni su u iznosu od 45.263,00 kn; više su ostvareni rashodi za reprezentaciju za 19.340,00 kn ili 188,3 % te rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza za 7.684,00 kn ili 68,9 %. (točka 2. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2022. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u kolovozu 1990. upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo pravosuđa i uprave. Sjedište Stranke je Mandaličina 17, Zagreb.

Djelokrug, ciljevi i način djelovanja Stranke određeni su Programom i Statutom Stranke.

Programom Stranke utvrđena je afirmacija ljudskih prava i sloboda; demokracija; afirmacija legitimnih prava nacionalnih manjina, nacionalne samobitnosti i političke zastupljenosti Bošnjaka i drugih manjinskih naroda u Republici Hrvatskoj te njihova integracija u javni život (gospodarstvo, kultura, vjerske zajednice); unaprjeđenje socijalnih prava; tržišna privreda, unaprjeđenje privatnog poduzetništva te stambene i agrarne politike; razvoj turizma, trgovine, prometa i brodogradnje; zaštita prirode i ljudskog okoliša; održavanje povezanosti Bošnjaka s Bosnom i Hercegovinom te pripadnika drugih manjinskih naroda u Republici Hrvatskoj s njihovim matičnim zemljama; razvoj ekonomske, političke i kulturne suradnje sa susjednim zemljama te na europskoj i međunarodnoj razini.

Statutom (koji je donijela Skupština Stranke u rujnu 2018.), utvrđeni su ciljevi i način njihova ostvarivanja, prava i obveze članova, tijela Stranke, način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata, prestanak rada i druga pitanja od interesa za članstvo i rad Stranke.

Tijela Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Nadzorni odbor i Sud časti. Mandat tijela Stranke traje četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora.

Skupština je najviše tijelo Stranke koje utvrđuje ciljeve, smjernice i stajališta Stranke, donosi Poslovnik o svome radu, Program i Statut te daje tumačenje općih akata koje donosi, bira i razrješava Predsjednika i ostala tijela Stranke, odlučuje o povjerenju Predsjedniku i potpredsjednicima, raspravlja i prihvaća izvješće koje podnosi Predsjednik i druga tijela Stranke, razmatra i ocjenjuje aktivnosti Stranke između dvaju zasjedanja Skupštine te ostala pitanja u vezi s djelovanjem Stranke. Održava se svake četiri godine, a saziva je Predsjedništvo i Glavni odbor.

Glavni odbor je najviše tijelo Stranke između dvaju zasjedanja Skupštine i ima 41 člana koje bira Skupština Stranke. Zasjeda najmanje jednom godišnje. Utvrđuje prijedloge akata i odluke koje donosi Skupština, donosi odluke od posebnog značaja između zasjedanja Skupštine te vodi brigu o provođenju odluka Skupštine; donosi opće akte Stranke; bira potpredsjednike, članove Predsjedništva, glavnog tajnika Stranke i potpredsjednika Glavnog odbora te odlučuje o povjerenju članovima Predsjedništva; donosi program rada i financijski plan te usvaja financijske izvještaje; raspravlja i usvaja izvještaje o radu Predsjednika, Predsjedništva, Glavnog odbora i Nadzornog odbora Stranke.

Predsjedništvo je izvršno političko tijelo Stranke i ima 15 članova, a čine ga Predsjednik Stranke, četiri potpredsjednika Stranke, predsjednik Glavnog odbora, glavni tajnik i osam članova Predsjedništva. Izvršava odluke Skupštine i Glavnog odbora i provodi program Stranke; priprema nacрте akata i odluka koje donosi Skupština i Glavni odbor; vodi brigu o izboru funkcija i članova tijela Stranke koje bira Skupština; raspolože imovinom i prati ostvarenje financijskog plana.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, saziva i predsjedava sjednicama Predsjedništva, usklađuje rad tijela Stranke i obavlja druge poslove za koje ga ovlasti Skupština i Glavni odbor. U 2022. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2023.) Predsjednik Stranke je Mirsad Srebreniković, dipl. iur. (izabran na Skupštini Stranke u rujnu 2018. te ponovno u listopadu 2022.).

Nadzorni odbor ima pet članova, nadzire materijalno i financijsko poslovanje te obavlja i druge poslove nadzora na zahtjev Glavnog odbora, Predsjedništva ili Predsjednika Stranke.

Sud časti ima tri člana, rješava žalbe na odluku o isključenju iz članstva Stranke, kao i o drugim slučajevima koji su mu dani u nadležnost Statutom ili drugim aktom Stranke.

U veljači 2016. donesen je Pravilnik o ustroju Stranke, kojim je uređeno osnivanje i učlanjenje u ogranke i podružnice, sazivanje sjednica, kandidacijski postupak, odnosi s medijima, međunarodna suradnja i nominiranje kandidata Stranke za izbore. Stranka je organizirana na teritorijalnom načelu, a koncem 2022. ima 17 ogranaka: tri općinska (Drenovci, Kršan, Raša) i 14 gradskih (Dubrovnik, Karlovac, Sisak, Pula, Rovinj, Umag, Labin, Rijeka, Zadar, Krk, Petrinja, Velika Gorica, Zagreb, Gradski ogranak Gradske četvrti Peščenica u Zagrebu). Također su doneseni Kodeks časti i Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju Stranke.

Rad Stranke organiziran je kroz sjednice tijela Stranke. Prema Statutu, za obavljanje administrativnih, operativnih i materijalno-tehničkih poslova osnivaju se stručne službe Stranke kojima upravlja Glavni tajnik.

Glavni tajnik Stranke organizira i koordinira rad organa Stranke, pruža stručnu pomoć u sazivanju sjednica i organizaciji rada, odgovoran je za izvršenje odluka tijela Stranke (Predsjednika, Predsjedništva, Glavnog i Nadzornog odbora), usklađuje rad ogranaka, vodi brigu o evidenciji članova Stranke, obavlja poslove odnosa s medijima i javnošću, odgovoran je za pravovremeno financijsko izvještavanje, zastupa Stranku u skladu s ovlaštenjima Predsjednika te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom Stranke. Glavni tajnik Stranke do listopada 2022. bio je Sanel Omić (izabran na sjednici Glavnog odbora koncem rujna 2018.), a od sredine listopada 2022. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2023.) Glavni tajnik Stranke je Esad Kopic Osmanović.

Administrativne poslove obavlja fizička osoba, na temelju ugovora o obavljanju studentskog posla zaključenog sa studentskim servisom.

Koncem 2022. Stranka nije imala zaposlenih.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članaka 3. i 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva neprofitne organizacije smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Kodeksom časti (iz veljače 2016.), utvrđene su nadležnosti Suda časti, ovlasti Predsjednika Stranke te odgovornosti, obveze i pravila ponašanja članova Stranke. Nadalje, utvrđene su vrste povreda (laka, teška, najteža), postupanja u slučaju povreda te stegovne mjere u slučaju povreda Kodeksa časti (opomene, privremeno oduzimanje prava na obnašanje pojedinačnih ili svih funkcija, isključenje iz Stranke). Stranka je koncem 2022., zbog kršenja pravila ponašanja odnosno povrede Kodeksa časti, iz Stranke isključila jednog člana, a dvojici članova izrekla mjeru privremenog oduzimanja prava za obnašanje svih funkcija na vrijeme od jedne godine.

Pravilnikom o materijalno-financijskom poslovanju Stranke (iz veljače 2016.), utvrđeno je planiranje, raspolaganje i kontrola raspolaganja imovinom i financijskim sredstvima, obavljanje platnog prometa, godišnje planiranje, izvještavanje, službena putovanja i druga pitanja od važnosti za materijalno-financijsko poslovanje Stranke. Navedenim Pravilnikom, između ostalog, utvrđeno je da je za materijalno-financijsko poslovanje odgovoran Predsjednik Stranke. U 2022. fizička osoba koja je obavljala administrativne poslove obavljala je i kontrolu knjigovodstvene dokumentacije, a Predsjednik Stranke je ovjeravao i odobravao knjigovodstvene isprave te potpisivao ugovore i bio je jedina ovlaštena osoba za raspolaganje novčanim sredstvima Stranke. Također, Predsjednik Stranke upoznao je Predsjedništvo i Glavni odbor s Financijskim planom, Programom rada i financijskim izvještajima za 2022. Računovodstvene usluge koje, između ostalog, obuhvaćaju vođenje poslovnih knjiga te izradu financijskih izvještaja, obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora.

Pravilnikom o ustroju Stranke (iz veljače 2016.), između ostalog, uređeni su i odnosi s medijima, međunarodna suradnja i nominiranje kandidata Stranke za izbore. Stranka provodi vanjsku komunikaciju putem mrežnih stranica Stranke (objavljene su informacije o Stranci, Program i Statut Stranke, obavijesti sa sjednica Predsjedništva i Glavnog odbora, izvješća, programi i planovi te druge informacije), društvene mreže (Facebook) i sredstava javnog informiranja. Za unutarnju komunikaciju koristi mobilnu aplikaciju i elektroničku poštu.

Planiranje

Program rada i Financijski plan za 2022., prema podacima s mrežnih stranica Stranke, usvojilo je Predsjedništvo Stranke na sjednici održanoj u prosincu 2021. (zapisnik o njihovom usvajanju tijekom obavljanja revizije nije dostavljen Državnom uredu za reviziju). Nadalje, Program rada i Financijski plan za 2022. usvojio je koncem veljače 2022. i Glavni odbor, kao tijelo koje je, prema odredbama članka 27. Statuta, za to i ovlašteno (zapisnik sa sjednice Glavnog odbora od 26. veljače 2022.). Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022. usvojilo je Predsjedništvo Stranke 17. prosinca 2022., a nije ih usvojio Glavni odbor (iako je istog dana održana sjednica Glavnog odbora na kojoj je usvojen Program rada i Financijski plan za 2023.).

Podaci o planiranim prihodima i rashodima te višku prihoda u Financijskom planu za 2022. (koji je u prosincu 2021. usvojilo Predsjedništvo Stranke, a u veljači 2022. usvojio Glavni odbor, kao i koji je objavljen na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva uz financijske izvještaje za prethodnu godinu te mrežnim stranicama Stranke) nisu istovjetni. Financijski plan (iz prosinca 2021. i veljače 2022.) sadrži Plan prihoda i rashoda, Plan zaduživanja i otplata te Obrazloženje financijskog plana (po programima i aktivnostima povezanim s računskim planom na razini odjeljka).

Izmjene i dopune Financijskog plana, osim podataka o planiranim prihodima i rashodima te višku prihoda (koji nisu mijenjani i istovjetni su podacima planiranim Financijskim planom iz veljače 2022.), sadrže i planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga Stranka ostvariti na 31. prosinca 2021. (u iznosu od 88.854,00 kn i istovjetan je višku prihoda koncem 2021. iskazanom u financijskim izvještajima za prethodnu godinu).

Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2022., planirani su prihodi u iznosu od 186.550,00 kn, rashodi u iznosu od 186.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 550,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode od imovine u iznosu od 180.050,00 kn (od čega se 180.000,00 kn odnosi na prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine, a 50,00 kn na prihode od kamata), prihode od donacija u iznosu od 5.000,00 kn te prihode od članarina u iznosu od 1.500,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 181.000,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 2.000,00 kn, financijske rashode u iznosu od 2.000,00 kn i rashode amortizacije u iznosu od 1.000,00 kn.

Programom rada za 2022. opisana su, između ostalog, temeljna načela i zadaci Stranke te planirane aktivnosti za njihovo ostvarivanje. Temeljna načela su afirmacija ljudskih i građanskih prava, demokracija, tržišna privreda i privatno poduzetništvo, unaprjeđenje socijalnih prava, ravnopravnost i afirmacija legitimnih prava nacionalnih manjina, politička zastupljenost Bošnjaka u Republici Hrvatskoj te njihova integracija u javni život.

Programom rada i Financijskim planom po programima, u 2022. planirane su sljedeće aktivnosti s potrebnim sredstvima za njihovo provođenje, i to: osnaživanje Stranke okupljanjem novih članova u iznosu od 12.500,00 kn, aktivnosti ogranaka i registracija članstva u iznosu od 14.000,00 kn, jačanje veza sa svim bošnjačkim asocijacijama u iznosu od 17.000,00 kn, forum žena u iznosu od 5.500,00 kn, forum mladih u iznosu od 18.000,00 kn te aktivnosti Predsjedništva i Glavnog odbora u iznosu od 7.000,00 kn. Osim potrebnih sredstava za provođenje navedenih aktivnosti planirani su troškovi centrale Stranke u iznosu od 112.000,00 kn.

Program rada i Financijski plan za 2023. donio je Glavni odbor u prosincu 2023., kako je i utvrđeno odredbama članka 27. Statuta.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2022. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji s priložima (Financijski plan i Program rada za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva i Stranke.

Financijski plan za 2022. dostavljen je Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu uz financijske izvještaje za prethodnu godinu te je objavljen na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Nadalje, Program rada i Financijski plan za 2022. objavljeni su na mrežnim stranicama Stranke u prosincu 2021. i veljači 2022. (nisu uneseni u informacijski sustav za nadzor financiranja).

Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022. dostavljene su Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (kolovoz 2023.) i također nisu unesene u informacijski sustav za nadzor financiranja.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 177.555,00 kn, što je 28.846,00 kn ili 14,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 8.995,00 kn ili 4,8 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	9.057,00	0,00	-
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	492,00	600,00	122,0
3.	Drugi prihodi	196.852,00	176.955,00	89,9
	Ukupni prihodi	206.401,00	177.555,00	86,0

Vrijednosno značajniji udjel u ukupno ostvarenim prihodima imaju drugi prihodi u iznosu od 176.955,00 kn ili 99,7 %. Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 600,00 kn i imaju 0,3 % udjela u ukupno ostvarenim prihodima.

U odnosu na prethodnu godinu, drugi prihodi manje su ostvareni za 19.897,00 kn ili 10,1 % jer su prethodne godine u okviru ovih prihoda u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od otpisa obveza u iznosu od 19.599,00 kn i nadoknade parničnih troškova i zateznih kamata prema sudskoj presudi u iznosu od 7.165,00 kn. Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2022. nisu ostvareni jer nakon lokalnih izbora održanih u svibnju 2021. Stranka nema članova u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne regionalne samouprave.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 600,00 kn i u cijelosti se odnose na članarine. Prema odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, članarina, odnosno članski doprinos je redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća stranci na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Odredbom članka 15. Statuta, utvrđeno je da je dužnost članova Stranke, između ostalog, plaćati članarinu. Odlukom Predsjedništva Stranke iz prosinca 2018. utvrđena je jedinstvena godišnja članarina u iznosu od 12,00 kn za sve članove. Članarina u iznosu od 600,00 kn odnosi se na uplatu članova dva gradska ogranka (Labin i Sisak). U cilju utvrđivanja broja članova, Stranka je prethodnih godina započela reviziju članstva koja, do vremena obavljanja revizije (listopad 2023.), nije završena te Stranka nema evidenciju članova Stranke. Nadalje, Stranka nije vodila evidenciju ni izdavala potvrde o primitku članarina.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni u iznosu od 176.955,00 kn odnose se na prihode od imovine u iznosu od 176.920,00 kn i prihode od otpisa obveza u iznosu od 35,00 kn.

Prihodi od imovine u iznosu od 176.920,00 kn odnose se na prihode ostvarene na temelju ugovora o zakupu poslovnih prostora u zgradi središnjice Stranke (zgrada s vrtom ukupne površine 851 m²). Ostvareni su na temelju dva ugovora zaključena prethodnih godina na neodređeno vrijeme. Prema ugovoru iz prosinca 2013. i njegovu dodatku iz listopada 2018., dva odvjetnička ureda i jedno trgovačko društvo koriste poslovni prostor u četvrtoj etaži zgrade za koji je ugovorena ukupna mjesečna zakupnina u iznosu od 650,00 EUR, a ukupni režijski troškovi u paušalnom iznosu od 300,00 EUR mjesečno, koji se plaćaju zajedno sa zakupninom (u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja). Od navedenog ugovorenog zakupa na trgovačko društvo odnosi se dio mjesečne zakupnine u iznosu od 1.500,00 kn, a preostali dio zakupnine i ukupni paušalni iznos režijskih troškova dijele dva odvjetnička ureda (trgovačko društvo ne plaća režijske troškove). U veljači 2014. zaključen je ugovor o zakupu poslovnog prostora s drugim trgovačkim društvom koje koristi poslovni prostor u petoj etaži zgrade te u listopadu 2021. i rujnu 2022. dodaci navedenom ugovoru, prema kojima je ugovorena mjesečna zakupnina od siječnja do kolovoza 2022. u iznosu od 850,00 EUR, a od rujna do prosinca 2022. u iznosu od 290,00 EUR te plaćanje režijskih troškova u paušalnom iznosu od 250,00 EUR mjesečno, koji se plaćaju zajedno sa zakupninom (u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja).

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 189.038,00 kn, što je 13.353,00 kn ili 6,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 3.038,00 kn ili 1,6 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Materijalni rashodi	194.871,00	177.810,00	91,2
1.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	4.500,00	3.625,00	80,6
1.2.	Drugi materijalni rashodi	190.371,00	174.185,00	91,5
2.	Rashodi amortizacije	924,00	924,00	100,0
3.	Financijski rashodi	4.596,00	4.776,00	103,9
4.	Rashodi za donacije (pomoći)	2.000,00	1.500,00	75,0
5.	Drugi rashodi	0,00	4.028,00	-
	Ukupni rashodi	202.391,00	189.038,00	93,4
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	206.401,00	177.555,00	86,0
	Višak prihoda	4.010,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	11.483,00	-

Vrijednosno značajniji udjel u ukupno ostvarenim rashodima imaju materijalni rashodi u iznosu od 177.810,00 kn ili 94,1 %. Svi drugi rashodi (financijski rashodi, rashodi za donacije (pomoći), rashodi amortizacije i drugi rashodi) ostvareni su u iznosu od 11.228,00 kn i imaju 5,9 % udjela u ukupno ostvarenim rashodima.

U okviru materijalnih rashoda, vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na prethodnu godinu odnose se na rashode za usluge tekućeg i investicijskog održavanja koji u 2022. nisu ostvareni, a prethodne godine ostvareni su u iznosu od 45.263,00 kn (najvećim dijelom za izvođenje radova na uređenju parkirališnog prostora u dvorištu te na stubištu i u uredima sjedišta Stranke u iznosu od 43.725,00 kn), dok su više ostvareni rashodi za reprezentaciju za 19.340,00 kn ili 188,3 % (zbog održavanja većeg broja sjednica tijela Stranke) te usluge telefona, pošte i prijevoza za 7.684,00 kn ili 68,9 % (zbog troškova prijevoza autobusom u Pulu i natrag u iznosu od 7.000,00 kn).

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 177.810,00 kn odnose se na rashode za promidžbu i informiranje za redovno poslovanje Stranke (tiskanje kalendara i rokovnika s tiskom) u iznosu od 3.625,00 kn i druge materijalne rashode u iznosu od 174.185,00 kn.

Drugi materijalni rashodi odnose se na rashode za usluge u iznosu od 87.336,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 43.245,00 kn (od čega se 42.253,00 kn odnosi na električnu i toplinsku energiju, a 992,00 kn na uredski i drugi potrošni materijal), reprezentaciju u iznosu od 29.611,00 kn i troškove službenih putovanja predsjednika i članova Glavnog odbora Stranke (korištenje privatnog automobila u službene svrhe, noćenje na službenom putu, cestarina i najma vozila) u iznosu od 13.993,00 kn.

Rashodi za usluge u iznosu od 87.336,00 kn odnose se na rashode za intelektualne i osobne usluge u iznosu od 35.194,00 kn (usluge obavljanja administrativnih poslova na temelju zaključenog ugovora sa studentskim servisom u iznosu od 22.444,00 kn i računovodstvene usluge u iznosu od 12.750,00 kn), usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 18.830,00 kn (od čega se 11.830,00 kn odnosi na usluge telefona i interneta, a 7.000,00 kn na usluge prijevoza), zakupnine i najamnine (zakup poslovnih prostora u Puli, Rijeci i Raši za potrebe ogranaka Stranke) u iznosu od 17.803,00 kn, komunalne usluge (komunalna i vodna naknada, odvoz smeća i opskrba vodom) u iznosu od 14.225,00 kn i druge usluge u iznosu od 1.284,00 kn.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu od 924,00 kn odnose se na obračunanu amortizaciju uredske opreme u skladu s propisima.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi u iznosu od 4.776,00 kn odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 4.757,00 kn te negativne tečajne razlike u iznosu od 19,00 kn.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 1.500,00 kn, a odnose se na donaciju danu Mešihatu Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj (Medžlis islamske zajednice Zagreb).

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 4.028,00 kn. Odnose se na uplatu u državni proračun prisilnom naplatom putem Financijske agencije (izvršenje prekršajne sankcije, za što Stranka nije Državnom uredu za reviziju dostavila dokumentaciju, ali prema usmenom obrazloženju odgovorne osobe odnosi se na novčanu kaznu za nepravovremeno dostavljanje propisanih izvješća Državnom izbornom povjerenstvu) u iznosu od 3.200,00 kn te otpis potraživanja u iznosu od 828,00 kn.

– Manjak/višak prihoda

Manjak prihoda za 2022. iznosi 11.483,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 88.854,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 77.371,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2022., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 92.399,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2022.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2022.	31. prosinca 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	1.154,00	6.579,00	570,1
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	1.154,00	6.579,00	570,1
2.	Financijska imovina	121.370,00	85.820,00	70,7
2.1.	Novac u banci i blagajni	3.264,00	20.832,00	638,2
2.2.	Potraživanja za prihode	118.106,00	64.988,00	55,0
	Ukupno imovina	122.524,00	92.399,00	75,4
3.	Obveze	33.670,00	15.028,00	44,6
3.1.	Obveze za rashode	32.170,00	15.028,00	46,7
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	1.500,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	88.854,00	77.371,00	87,1
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	122.524,00	92.399,00	75,4
	Izvanbilančni zapisi	32.000,00	32.000,00	100,0

Ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2022. manja je u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 30.125,00 kn ili 24,6 %. Vrijednosno značajnija odstupanja odnose se na potraživanja za prihode koja su manja za 53.118,00 kn ili 45,0 % (najvećim dijelom zbog naplaćenih potraživanja iz prethodnih godina), novac u poslovnoj banci koji je veći za 17.568,00 kn ili 538,2 % te obveze koje su manje za 18.642,00 kn ili 55,4 %.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu od 6.579,00 kn odnosi se na vrijednost prijenosnog računala u iznosu od 4.999,00 kn, multifunkcijskog pisača u iznosu od 1.350,00 kn te televizora u iznosu od 230,00 kn.

Financijska imovina u iznosu od 85.820,00 kn odnosi se na potraživanja za prihode u iznosu od 64.988,00 kn, novac na žiroračunu u poslovnoj banci u iznosu od 20.805,00 kn i novac u blagajni u iznosu od 27,00 kn. Potraživanja za prihode odnose se na dospjela potraživanja od kupaca za najam poslovnih prostora u središnjici Stranke iz prethodnih godina (od 2017. do 2021.) u iznosu od 40.892,00 kn te iz 2022. u iznosu od 24.096,00 kn. U odnosu na početak godine potraživanja su manja za 53.118,00 kn ili 45,0 % zbog naplate dijela potraživanja iz prethodnih godina. Do konca srpnja 2023. naplaćena su potraživanja u iznosu od 24.081,00 kn ili 37,1 % ukupnih potraživanja.

Obveze u iznosu od 15.028,00 kn odnose se na obveze prema dobavljačima za materijalne rashode (za troškove telefona, režijske troškove za poslovne prostore i druge materijalne rashode). Prema analitičkoj evidenciji obveza, od ukupnih obveza iskazanih koncem 2022., dospjele obveze iznose 10.368,00 kn, a nedospjele 4.660,00 kn. Obveze su u cijelosti podmirene do vremena obavljanja revizije (listopad 2023.).

Vlastiti izvori u iznosu od 77.371,00 kn odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 32.000,00 kn odnose se na kupoprodajnu vrijednost zgrade u kojoj je smješteno sjedište Stranke, za koju se vodi postupak upisa u zemljišnim knjigama.

III. REVIZIJA ZA 2022.

Postupci revizije provedeni su od 7. srpnja do 16. studenoga 2023.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
6. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22 i 112/22)
7. Statut (rujan 2018.)
8. Pravilnik o ustroju Stranke (veljača 2016.)

9. Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju Stranke (veljača 2016.)
10. Financijski plan i Program rada za 2022. (prosinac i veljača 2022.) te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022. (prosinac 2022.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama Stranke. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Provjereno je ostvarenje i iskazivanje prihoda iz svih izvora u skladu s propisima i djelatnosti Stranke te računsku točnost dokumentacije na temelju koje su evidentirani rashodi. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima prihoda, rashoda te imovine, obveza i vlastitih izvora. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2022.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2022. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te prihode od članarina i članskih doprinosa.

1. Planiranje

- 1.1. Program rada i Financijski plan za 2022., prema podacima s mrežnih stranica Stranke, usvojilo je Predsjedništvo Stranke na sjednici održanoj u prosincu 2021. (zapisnik o njihovu usvajanju tijekom obavljanja revizije nije dostavljen Državnom uredu za reviziju). Nadalje, Program rada i Financijski plan za 2022. usvojio je koncem veljače 2022. i Glavni odbor, kao tijelo koje je, prema odredbama članka 27. Statuta, za to i ovlašteno (zapisnik sa sjednice Glavnog odbora od 26. veljače 2022.). Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022. usvojilo je Predsjedništvo Stranke 17. prosinca 2022., a nije ih usvojio Glavni odbor (iako je istog dana održana sjednica Glavnog odbora na kojoj je usvojen Program rada i Financijski plan za 2023.).

Podaci o planiranim prihodima i rashodima te višku prihoda u Financijskom planu za 2022. (koji je u prosincu 2021. usvojilo Predsjedništvo Stranke, a u veljači 2022. usvojio Glavni odbor, kao i koji je objavljen na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva uz financijske izvještaje za prethodnu godinu te mrežnim stranicama Stranke) nisu istovjetni. Naime, Financijskim planom za 2022. koji je objavljen na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva planirani su ukupni prihodi u iznosu od 206.550,00 kn, rashodi u iznosu od 203.500,00 kn te višak prihoda u iznosu od 3.050,00 kn; Financijskim planom za 2022. koji je u prosincu 2021. usvojilo Predsjedništvo i koji je objavljen na mrežnim stranicama Stranke, planirani su prihodi u iznosu od 210.050,00 kn, rashodi u iznosu od 207.500,00 kn te višak prihoda u iznosu od 2.550,00 kn; a Financijskim planom za 2022. koji je u veljači 2022. usvojio Glavni odbor, planirani su prihodi u iznosu od 186.550,00 kn, rashodi u iznosu od 186.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 550,00 kn. Financijski plan (iz prosinca 2021. i veljače 2022.) sadrži Plan prihoda i rashoda, Plan zaduživanja i otplata te Obrazloženje financijskog plana (po programima i aktivnostima povezanim s računskim planom na razini odjeljka). Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022., osim podataka o planiranim prihodima i rashodima te višku prihoda (koji nisu mijenjani i istovjetni su podacima planiranim Financijskim planom iz veljače 2022.), sadrže i planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga Stranka ostvariti na 31. prosinca 2021. (u iznosu od 88.854,00 kn i istovjetan je višku prihoda koncem 2021. iskazanom u financijskim izvještajima za prethodnu godinu).

Program rada i Financijski plan za 2023. donio je Glavni odbor u prosincu 2023., kako je i utvrđeno odredbama članka 27. Statuta.

Prema odredbi članka 5., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezna je izrađivati godišnji program rada i financijski plan za njegovu provedbu.

Metodologija izrade financijskog plana, izmjena i dopuna financijskog plana, kao i način i uvjeti izvršavanja financijskog plana propisani su Pravilnikom o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati financijski plan (godišnji) s točnim podacima o planiranim prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.

Programom rada i Financijskim planom po programima, u 2022. planirane su sljedeće aktivnosti: osnaživanje Stranke okupljanjem novih članova, aktivnosti ogranaka i registracija članstva, jačanje veza sa svim bošnjačkim asocijacijama, forum žena, forum mladih, aktivnosti Predsjedništva i Glavnog odbora te potrebna sredstva za njihovo provođenje. Osim potrebnih sredstava za provođenje navedenih aktivnosti planirani su i troškovi centrale Stranke. Također, Stranka ne prati ostvarenje rashoda po navedenim aktivnostima, a na knjigovodstvenim ispravama (računima) na temelju kojih su ostvareni rashodi (za robu i usluge) nisu navedene aktivnosti na koje se poslovni događaj odnosi te je otežana kontrola korištenja financijskih sredstava za planirane aktivnosti.

Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, politička stranka ostvarena financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje na računima za robu i usluge navesti aktivnost na koju se ostvareni rashodi odnose kako bi se omogućila kontrola korištenja sredstava Stranke za ostvarenje aktivnosti planiranih godišnjim programom rada.

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji
 - 2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.
 - Evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja

U poslovnim knjigama evidentirani su i u financijskim izvještajima za 2022. iskazani rashodi u iznosu od 16.301,00 kn, koji se odnose na računovodstvene usluge za razdoblje od siječnja do prosinca 2021. (računi iz veljače 2022.) u iznosu od 12.750,00 kn, rashode za reprezentaciju (računi iz travnja i studenoga 2021.) u iznosu od 1.781,00 kn te usluge studentskog servisa za prosinac 2021. (račun iz siječnja 2021.) u iznosu od 1.770,00 kn. Navedene rashode trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama za 2021., prema računovodstvenom načelu nastanka događaja.

Odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da se prihodi i rashodi priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, što znači da se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima rashode za računovodstvene usluge, reprezentaciju te usluge studentskog servisa evidentirati uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, odnosno u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Rashodi za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično ostvareni su u iznosu od 13.993,00 kn, a odnose se na naknade troškova službenih putovanja (korištenje privatnog automobila u službene svrhe, troškove cestarine, troškove smještaja na službenom putu i troškove najma vozila) predsjednika i dva člana Glavnog odbora Stranke, na temelju deset putnih naloga. Za službeno putovanje člana odbora Stranke iz Pule u Zagreb u veljači 2022. izdan je putni nalog prema kojemu su obračunani i isplaćeni troškovi službenog puta u iznosu od 1.946,00 kn, a odnose se na naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe u iznosu od 1.100,00 kn, trošak najma vozila u iznosu od 500,00 kn te cestarine u iznosu od 346,00 kn. Na putnom nalogu naveden je naziv pravne osobe od koje je vozilo uzeto u najam, ali uz putni nalog nije priložen račun iz kojeg bi bilo vidljivo da je poslovni događaj nastao. Na putnom nalogu nije navedena marka vozila te početno i završno stanje brojila. Iz navedenog proizlazi da je pri obračunu troškova službenih putovanja istovremeno izvršeno obračunavanje troškova najma vozila i naknade za korištenje privatnog automobila za službene svrhe, što nije opravdano.

Knjigovodstvene isprave (ulazni računi) na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju u iznosu od 11.893,00 kn ne sadrže svrhu ugošćivanja ni podatke o korisnicima usluga reprezentacije.

Prema odredbama članka 17., stavaka 1. do 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava jest pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak, izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom, potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Odredbom članka 21., stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak, utvrđeno je, između ostalog, da se primicima od nesamostalnog rada u naravi smatraju primici ostvareni u dobrima i uslugama bez naknade ili uz djelomičnu naknadu, te raznim darovima i ugošćenjima.

Ugošćenjima u smislu navedenog Pravilnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni.

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrži sve propisane podatke te rashode reprezentacije evidentirati u poslovnim knjigama na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih će biti vidljivi razlozi ugošćivanja, korisnici usluga reprezentacije i drugi podaci koje mora imati uredna i vjerodostojna knjigovodstvena isprava, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.

– Popis imovine i obveza

U studenome 2022. Predsjednik Stranke donio je Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2022., kojom je imenovano povjerenstvo (predsjednik i dva člana) za popis imovine i obveza u središnjici i ograncima Stranke. Povjerenstvo je koncem prosinca 2022. sastavilo Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza te ga dostavilo Predsjedniku Stranke na usvajanje. Navedeno Izvješće sadrži podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti dugotrajne imovine, stanju novčanih sredstava na žiroračunu i u blagajni te iznosu ukupnih nenaplaćenih potraživanja i nepodmirenih obveza koncem 2022., popis novčanica u blagajni te prijedlog za otpis obveza u iznosu od 35,00 kn. Uz Izvješće o obavljenom popisu priložena je popisna lista osnovnih sredstava i popisna lista sitnog inventara. Popis imovine i obveza za 2022. nije cjelovit. Potraživanja koja su u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 64.988,00 kn te obveze u iznosu od 15.028,00 kn nisu popisani pojedinačno prema kupcima i dobavljačima te računima na temelju kojih su evidentirani. Također, Stranka koncem godine s kupcima i dobavljačima nije uskladila podatke o potraživanjima i obvezama (izvodi otvorenih stavaka). Zbog navedenog nije postignuta osnovna svrha popisa, a to je usklađenje knjigovodstvenog stanja s popisom utvrđenim, odnosno stvarnim stanjem.

Prema odredbama članka 19., stavka 2. te članka 20., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem; podaci o popisu imovine i obveza unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjeloviti popis imovine i obveza sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Financijski izvještaji

Za 2022. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu).

Financijski izvještaji s priložima (Program rada i Financijski plan za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva i Stranke. Financijski plan za 2022. dostavljen je Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu uz financijske izvještaje za prethodnu godinu te je objavljen na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Nadalje, Program rada i Financijski plan za 2022. objavljeni su na mrežnim stranicama Stranke u prosincu 2021. i veljači 2022. (nisu uneseni u informacijski sustav za nadzor financiranja). Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022. dostavljene su Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (kolovoz 2023.) i također nisu unesene u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Program rada za 2022. nije unesen u informacijski sustav za nadzor financiranja uz financijske izvještaje za 2022., ali ni za prethodnu godinu. Odredbom članka 50., stavaka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima propisano je da su političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici koji vode dvojno knjigovodstvo dužni financijski plan za iduću kalendarsku godinu sastaviti u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Nadalje, odredbama članka 52. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da su, uz godišnji financijski izvještaj, kao njegov sastavni dio, političke stranke dužne priložiti, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja godišnji program rada te ga dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, u roku od 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja.

Državni ured za reviziju nalaže, uz financijske izvještaje, dostavljati nadležnim institucijama godišnji program rada unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima.

Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu označene rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose. Bilješke uz Bilancu ne sadrže pregled ugovornih odnosa i sudskih sporova koji su u tijeku, koji mogu postati obveza ili imovina (u Bilanci na dan 31. prosinca 2022. u izvanbilančnim zapisima iskazana je kupoprodajna vrijednost poslovne zgrade za koju se vodi sudski postupak). Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu potpune jer ne sadrže razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u ostvarenju pojedinih prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Utvrđeno je da su značajnije manje ostvareni ostali nespomenuti prihodi za 26.729,00 kn ili 99,9 %; prihodi po posebnim propisima nisu ostvareni, a u prethodnoj godini ostvareni su u iznosu od 9.057,00 kn; rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja nisu ostvareni, a u prethodnoj godini ostvareni su u iznosu od 45.263,00 kn; više su ostvareni rashodi za reprezentaciju za 19.340,00 kn ili 188,3 % te rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza za 7.684,00 kn ili 68,9 %.

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje. Bilješke mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a označavaju se rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose.

Obvezne Bilješke uz Bilancu jesu: pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku) i pregled stanja i rokova dospijeća dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najmova (leasing). U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima označavati rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose, uz Bilancu sastavljati pregled sudskih sporova u tijeku koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina te navoditi razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija.

3. Prihodi od članarina i članskih doprinosa

- 3.1. Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 600,00 kn i u cijelosti se odnose na članarine. Prema odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, članarina, odnosno članski doprinos je redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća stranci na način i pod uvjetima utvrđenim Statutom ili drugim aktom političke stranke. Odredbama članka 12. i 15. Statuta Stranke utvrđeno je da se članom Stranke postaje potpisivanjem pristupnice koja se upisuje u jedinstveni registar članstva koji se vodi u Stručnim službama Stranke te da je dužnost članova Stranke, između ostalog, plaćati članarinu. Prema Odluci Predsjedništva Stranke iz prosinca 2018., utvrđena je jedinstvena godišnja članarina u iznosu od 12,00 kn za sve članove. Stranka nema evidenciju članova Stranke, u 2022. nije vodila evidenciju o primitku članarina te nije izdavala potvrde o primitku članarina. Prema uplaćenom iznosu od 600,00 kn u 2022., članarinu je uplatilo 50 članova Stranke. Prema podacima iz Registra političkih stranaka, Stranka ima 17 ogranaka. Statutom je utvrđeno da ogranak mora imati minimalno 15 članova. Iz navedenog proizlazi da bi Stranka trebala imati najmanje 255 članova te da bi obveza članova za članarine za 2022. trebala iznositi 3.060,00 kn, što je 2.460,00 kn više od ostvarenih prihoda za članarine u 2022. Stranka koncem 2022. nema evidentirana potraživanja za članarine.

Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te članka 3., stavka 1. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke dužne su voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Odredbama članka 3. navedenog Pravilnika, također je propisano da evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke vode kronološki na Obrascu EV-Č, a potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa sastavljaju na Obrascu POT-Č odnosno na Obrascu POT-ČD, koji su sastavni dio ovoga Pravilnika.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti jedinstvenu evidenciju članova Stranke u svrhu ostvarivanja prihoda od članarina u skladu s odredbama Statuta.

Nadalje, nalaže voditi evidencije o primitku članarina i izdavati potvrde o primitku članarina u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji. U Očitovanju navodi da se obvezuje postupiti prema danim preporukama.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2021. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2022. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuka iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.		2021.	Obaviti popis imovine i obveza te sastaviti popisne liste s podacima o popisu imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	djelomično provedeno
2.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2021.	Poduzeti mjere za naplatu prihoda od kupaca kako bi se stvorili uvjeti za pravodobniju i potpuniju naplatu navedenih prihoda.	16. siječnja 2023.	provedeno
3.		2021.	Dostaviti godišnje financijske izvještaje, zajedno s propisanim prilogima, nadležnim tijelima unutar propisanog roka u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima.	28. veljače 2023.	djelomično provedeno
4.		2021.	Urediti korištenje poslovnog prostora u domu zdravlja uz naknadu kako bi se izbjeglo nedopušteno financiranje od javnih i drugih ustanova čiji je osnivač jedinica samouprave ili su u vlasništvu jedinice samouprave u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima.	31. prosinca 2023.	u postupku provedbe

Obrazloženje danih naloga koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- Popisna lista dugotrajne materijalne imovine sadrži podatke o imovini pojedinačno u naturalnim i u novčanim izrazima te inventurne brojeve, mjesto i podatak o vrsti popisane dugotrajne materijalne imovine. Međutim, potraživanja i obveze nisu popisani pojedinačno prema kupcima i dobavljačima te računima na temelju kojih su evidentirani niti su koncem godine s kupcima i dobavljačima usklađeni podaci o potraživanjima i obvezama.
- Za 2022. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu).

Financijski izvještaji s priložima (Program rada i Financijski plan za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva i Stranke. Program rada za 2022. te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022. nisu uneseni u informacijski sustav za nadzor financiranja uz financijske izvještaje za 2022. (ni za prethodnu godinu).

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogu Državnog ureda za reviziju koji je u postupku provedbe i nalogima koji nisu u cijelosti provedeni.

- 1.2. *Stranka se nije posebno očitovala na status naloga i preporuka, ali u Očitovanju navodi da u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.*